

VILNIAUS ANTANO VIENUOLIO PROGIMNAZIJOS MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato mokinių maitinimo ir nemokamo maitinimo vykdomo progimnazijoje, organizavimo tvarką ir reikalavimus.
2. Šis Tvarkos aprašas parengtas vadovaujamas LR sveikatos apsaugos ministro 2020 m. rugpjūčio 18 d. įsak. Nr. V-1862 “Dėl LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. V-964 „Dėl vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo, LR sveikatos apsaugos ministro 2018 m. balandžio 10 d. įsak. Nr. V-394 „Dėl LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019-06-19 sprendimu Nr. 1-94 „Dėl socialinės paramos mokiniams teikimo Vilniaus miesto savivaldybėje“ patvirtintu Mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės ir nevalstybinėse mokyklose tvarkos aprašu.
3. Tvarkos aprašas taikomas organizuojant ir siekiant užtikrinti sveikatai palankaus, sveiką mitybą skatinančio mokinių maitinimo paslaugas progimnazijoje.
4. Tvarkos aprašo tikslas – užtikrinti sveikatai palankią vaikų mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

II SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:
  - 5.1. **Cukrūs** – monosacharidai ir disacharidai, esantys maisto produkte.
  - 5.2. **Greitai gendantis maisto produktas** – šviežias, atvėsintas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir vežti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jis išlieka saugus vartoti.
  - 5.3. **Iš dalies hidrinti** (iš dalies sukietinti, iš dalies hidrogenizuoti) **augaliniai riebalai** – skysti augaliniai aliejai, hidrinimo proceso metu paversti pusiau kietais.
    - 5.3¹. **Maisto davinys** – lengvai paruošiami arba paruošti vartoti maisto produktai ar patiekalai, kurie išduodami tam tikram laikotarpiui pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas ir yra supakuoti, kad būtų galima saugiai nešti, vežti ar kitaip transportuoti.
    - 5.4. **Patiekalas** – paprastai vienoje lėkštėje patiekiamas vartoti šaltas ar šiltas maistas.
    - 5.5. **Pridėtiniai cukrūs** – gėrimo ar patiekalo gamybos metu įdėta sacharozė, fruktozė, gliukozė, gliukozės sirupas, fruktozės sirupas, gliukozės-fruktozės sirupas ir kitų formų monosacharidai ir disacharidai, taip pat cukrūs, esantys įdėtame meduje, sirupuose, vaisių sultyse ir vaisių sulčių koncentratuose.
    - 5.6. **Pritaikytas maitinimas** – maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtų, asmens individualių maisto medžiagų ir energijos poreikių patenkinimą, parenkant

toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo.

5.7. **Šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68 °C temperatūroje.

5.8. **Tausojantis patiekalas** – maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekciniėje krosnelėje, keptas įvyniojus popieriuje ar folijoje. Tausojantiems patiekalams nepriskiriami tarkuotų bulvių patiekalai.

5.9. **Šaltas užkandis** – maisto produktas ar šaltas patiekalas, neįtrauktas į valgiaraštį.

5.10. **Valgiaraštis** – numatomų patiekti vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

III SKYRIUS MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS PROGIMNAZIJOJE

6. Maitinimai skirstomi į pagrindinius – pusryčius, pietus, ir papildomus – priešpiečius, pavakarius.

6.1. Maitinimai gali būti organizuojami išduodant maisto davinius, skirtus maitinti ne mokykloje, poilsio stovykloje (ne ilgesnėms kaip 1 dienos išvykoms į varžybas, mokomųjų treniruočių stovyklas ar kitus renginius) taip pat, kai organizuojamas nemokamas maitinimas vaikams, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas, tačiau pritaikyto maitinimo patiekalų įstaigos virtuvėje pagaminti nėra galimybių.

6.2. Maisto daviniai gali būti išduodami karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio laikotarpiu, jei tuo metu sustabdomas vaikų maitinimo paslaugų teikimas mokyklose, poilsio stovyklose ar vaikų socialinės globos namuose, taip pat kai vaikui skirtas mokymas namuose.

6.3. Maitinimas progimnazijos organizuojamose dieninėse vasaros poilsio stovyklose.

6.4. Maitinimas gali būti organizuojamas poilsio, švenčių bei atostogų dienomis per mokslo metus, atsižvelgiant į ugdymo įstaigoje vykdomas veiklas.

7. Mokyklos vadovas (toliau – vadovas) atsako už tai, kad būtų sudarytos sąlygos vaikų maitinimui organizuoti.

8. Vadovas atsako už vaikų maitinimo organizavimą. Už Tvarkos aprašo nuostatų laikymąsi atsakingas maitinimo paslaugos teikėjas.

9. Progimnazijos visuomenės sveikatos priežiūros specialistė ir progimnazijos Direktoriaus paskirtas asmuo yra atsakingi už mokinių maitinimo ir nemokamo maitinimo organizavimą progimnazijoje, apskaitą ir registravimo žurnalo pildymą.

10. Vaikų maitinimą gali organizuoti tik maisto tvarkymo subjektai, kuriems LR valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakyme Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka suteikta teisė užsiimti maisto tvarkymu. Vaikams leidžiama ruošti maistą kartu su pedagogu ir jį vartoti, jei tai numatyta ugdymo programoje.

11. Maisto produktų tiekimas, maisto tvarkymo vietos įrengimas ir maisto tvarkymas turi atitikti 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 178/2002), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 852/2004) ir Reglamentas (EB) Nr. 853/2004 reikalavimus. Organizuojant maitinimą iš namų atsineštu maistu, maisto tvarkymo vietos įrengiamos ir maistas tvarkomas laikantis bendrųjų higienos reikalavimų: tvarkant maistą švarioje vietoje, švariomis rankomis, švariais įrankiais bei įranga, gerai nuplaunant maisto žaliavas, naudojant tik LR sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakyme Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 24:2017) nustatytus geriamojo vandens reikalavimus atitinkantį vandenį.

12. Sudarant sutartis dėl vaikų maitinimo paslaugų teikimo mokykloje, turi būti numatyta atsakomybė už maitinimo organizavimo patalpų higienos ir Tvarkos aprašo reikalavimų užtikrinimą, taip pat vaikų maitinimo paslaugos teikimo organizavimas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio laikotarpiu ir kai vaikui skirtas mokymas namuose, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-1405). Sutartys nesudaromos su į „Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą“, skelbiamą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos interneto svetainėje, įtrauktais maitinimo paslaugų teikėjais. Maitinimo paslaugos teikėjas turi organizuoti visų vaikų, norinčių gauti šią paslaugą, maitinimą. Sutartis sudaroma su vaiko atstovais pagal įstatymą dėl vaiko maitinimo iš namų atsineštu maistu, su vaiko atstovai tuo atveju, jeigu vaikui reikalingas pritaikytas maitinimas ar tuo atveju, kai ugdymo programas įgyvendinančios įstaigos, veiklą vykdo karantino, ekstremalių situacijų, ekstremalių įvykių, įvykių metu. Už maisto saugą ir kokybę atsako vaiko atstovai pagal įstatymą.

13. Vaikų maitinimas organizuojamas valgyklose ir kitose vaikams higieniškai maitinti tinkamose patalpose ar vietose laikantis maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 852/2004, LR sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakyme Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (toliau – HN 15:2005), LR sveikatos apsaugos ministro 2006 m. kovo 9 d. įsakyme Nr. V-168 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 26:2006 „Maisto produktų mikrobiologiniai kriterijai“ (toliau – HN 26:2006) patvirtinimo“ ir LR sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 2 d. įsakyme Nr. V-417 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 16:2011), ir sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti prie švaraus stalo.

14. Progimnazija, sudarydama sutartį su mokinių maitinimo paslaugos teikėju dėl valgyklos patalpų naudojimosi ir maitinimo organizavimo, joje numato atsakomybę už patalpų higienos reikalavimų užtikrinimą ir mokinių maitinimo paslaugų teikimą, vadovaujantis LR įstatymais ir kitais teisiniais dokumentais.

15. Mokinių maitinimas organizuojamas progimnazijos valgykloje, sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui pavalgyti prie stalo, laikantis nustatytų maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų.

16. Kiekvieną dieną vaikai turi gauti šilto maisto ir maistas turi būti patiekiamas estetiškai.

17. Progimnazijos valgykla dirba nuo 8:00 val. iki 15:00 val.

18. Po skambučio į pamoką, mokiniai valgykloje neaptarnaujami (išskyrus mokinius turinčius laisvą pamoką).

19. Per pertraukas, pagal patvirtintą grafiką, valgykloje budi mokytojai bei tą savaitę budinčios klasės mokiniai, kurie atsakingi už tvarką ir mokinių drausmę.

20. Progimnazijoje kasdien organizuojami pusryčiai, pietūs ir pavakariai (visos dienos mokyklos grupės (toliau – VDM) mokiniams), kurių metu sudaromos sąlygos visiems mokiniams pavalgyti šilto maisto.

21. Atsižvelgiant į progimnazijoje puoselėjamas sveikos mitybos tradicijas bei mokinių tėvų poreikius, pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams: virimui vandenyje ir garuose, troškinimui.

22. Visi pietų metu patiekiami patiekalai turi būti nurodyti valgiaraštyje.

23. Valgykloje, matomoje vietoje, skelbiama:

23.1. einamosios dienos valgiaraščiai;

23.2. maisto pasirinkimo piramidės plakatas ar kita sveiką mitybą skatinanti informacija;

23.3. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nemokamos telefono linijos numeris.

24. Progimnazija dalyvauja Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programoje, finansuojamose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

25. Sudaryti galimybę pasirinkti iš kelių karštųjų pietų patiekalų ir kelių garnyrų. Sudaromos sąlygos vaikams patiems įsidėti maisto. Vaikams taip pat sudaroma galimybė atsinešti ir maitintis iš namų tą dieną atneštu maistu. Už atnešto maisto saugą ir kokybę atsako vaiko atstovai pagal įstatymą.

26. Progimnazijos visuomenės sveikatos priežiūros specialistė prižiūri, kad mokinių maitinimas būtų organizuojamas pagal patvirtintus ir su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba suderintus valgiaraščius ir užkandžių asortimento sąrašus; Direktoriaus paskirtas asmuo kartą per savaitę pildo „Valgiaraščio ir mokinių maitinimo atitikties“ žurnalą. Nustačius neatitikimų apie tai raštu informuoja maitinimo paslaugos teikėją ir progimnazijos Direktorių bei Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą. Maitinimo paslaugos teikėjas atsako už tai, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti nedelsiant.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

27. Mokinio teisę į nemokamą maitinimą ir nemokamo maitinimo skyrimo sąlygas nustato Vilniaus miesto savivaldybės tarybos patvirtintas „Kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams ir šios paramos skyrimo tvarkos aprašas“.

28. Nemokamas maitinimas mokiniui skiriamas arba nutraukiamas kitą dieną nuo Socialinės paramos skyriaus sprendimo gavimo progimnazijoje dienos.

29. Nemokamas maitinimas poilsio, švenčių ir atostogų dienomis per mokslo metus mokiniams neteikiamas.

30. Mokiniam, kuriems skirtas mokymas namuose ar neatvykusiems į progimnaziją dėl ligos ar be pateisinamos priežasties, nemokamas maitinimas neorganizuojamas.

31. Vasaros atostogų metu nemokamas maitinimas teikiamas tik progimnazijoje organizuojamą dieninę vasaros poilsio stovyklą lankantiems mokiniams.

32. Vietoj nemokamo maitinimo negali būti išmokami pinigai, bet gali būti teikiamas sausas maisto daavinys.

33. Nemokamas maitinimas negali būti teikiamas kitiems asmenims, kuriems yra nepaskirtas nemokamas maitinimas, t.y. mokiniai, kuriems nepaskirtas nemokamas maitinimas, negali būti maitinami už asmenis, kurie turi teisę gauti nemokamą maitinimą, bet atsisako valgyti ar kitaip ignoruoja nemokamą maitinimą.

34. Nemokamam maitinimui (pusryčiams, pietums ir maitinimui mokykloje organizuojamose dieninėse vasaros poilsio stovyklose) skirtiems produktams įsigyti skiriamų lėšų dydis vienai dienai vienam mokiniui nustatomas vadovaujantis LR Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintu pusryčių, pietų ir patiekalų gamybai reikalingų produktų rinkinių sąrašu pagal mokinių amžiaus grupes.

35. Paskirtas atsakingas asmuo:

35.1. atsako už nemokamo maitinimo organizavimą, mokinių nemokamo maitinimo registravimo žurnalo pildymą ir nemokamo maitinimo apskaitos tvarkymą;

35.2. atsiskaito BĮ „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“ apie panaudotas lėšas – kiekvieną mėnesį iki 5 dienos pagal ataskaitos formas;

35.3. kiekvieną dieną stebi SPIS duomenų bazėje apie priimtus Socialinės paramos skyriaus vedėjo sprendimus arba gautas iš Vilniaus miesto Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjo sprendimų kopijas dėl socialinės paramos mokiniui skyrimo ar nutraukimo ir informuoja apie tai klasės vadovą, patį mokinį, bei valgyklos vedėją;

35.3. kiekvieną mėnesį pildo mokinių registravimo žurnalą SPIS duomenų bazėje;

35.4. atvykus mokiniui iš kitos mokymosi įstaigos, sutikrina pažymą bei sprendimo kopiją apie teisę gauti nemokamą maitinimą, informuoja valgyklos vedėją, ir nemokamas maitinimas pradedamas teikti nuo pirmos mokymosi dienos.

36. 1 - 8 klasių vadovai:

36.1. atsakingi už mokinių, bei jų tėvų supažindinimą su „Maitinimo organizavimo mokykloje tvarkos aprašu“;

36.2. atsakingi už klasės mokinių maitinimą, pagal patvirtintą 1 - 8 klasių maitinimo tvarkos grafiką progimnazijoje;

36.3. informuoja atsakingą, už nemokamo maitinimo organizavimą, asmenį apie mokinio išvykimą į kitą mokymosi įstaigą arba naujo mokinio atvykimą.

37. **Progimnazijos valgykloje budintys mokytojai ir 1- 4 klasių vadovai** kiekvieną dieną mokinių nemokamo maitinimo registravimo žurnale pažymi tą dieną valgančius mokinius.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje, pagal Tvarkos aprašo 1 priedo 2 punktą vertina vaikų maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos aprašo reikalavimams ir atitinkamos savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus nustatyta tvarka, bet ne rečiau kaip kartą per dvi savaites pildo Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalą. Nustatęs neatitikimų, juos užregistruoja Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnale (Tvarkos aprašo 2 priedas) ir nedelsdamas raštu apie tai informuoja maitinimo paslaugos teikėją, pranešimo kopiją pateikia vadovui. Maitinimo paslaugos teikėjas atsako už tai, kad nustatyti vaikų maitinimo organizavimo trūkumai būtų pašalinti nedelsiant. Nepašalinus neatitikimų per tą pačią dieną, visuomenės sveikatos specialistas apie tai praneša teritorinei Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai.

Mokinių maitinimo organizavimo tvarkos aprašo
1 priedas

**VISUOMENĖS SVEIKATOS SPECIALISTO FUNKCIJOS, PRIŽIŪRINT MAITINIMO
ORGANIZAVIMĄ MOKYKLOSE**

1. Raštu informuoti mokyklos administraciją ir maitinimo paslaugų teikėjų darbuotojus, atsakingus už vaikų maitinimą, apie Formoje Nr. 027-1/a pateiktus raštiškus nurodymus dėl vaiko maitinimo organizavimo per 5 darbo dienas nuo Formos Nr. 027-1/a pateikimo.
  2. Prižiūrėti maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams:
    - 2.1. ar vaikų maitinimui netiekiamos draudžiamos tiekti maisto produktų grupės;
    - 2.2. ar nepažeidžiami patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai;
    - 2.3. ar sudarytos higieniškos sąlygos nemokamai atsigerti geriamojo vandens (Tvarkos aprašo 23 punktas);
    - 2.4. ar pagal gydytojo raštiškus nurodymus (Forma Nr. E027-1) organizuojamas pritaikytas maitinimas
    - 2.5. ar visi pietų metu patiekiami patiekalai yra nurodyti valgiaraštyje (Tvarkos aprašo 34 punktas);
    - 2.6. ar bendrojo ugdymo programos vykdančioje įstaigoje pietų metu tiekiami tausojantis ir augalinės kilmės maisto produktų patiekalai;
    - 2.7. ar bendrojo ugdymo mokykloje visi kiti nei pietūs maitinimai organizuojami pagal valgiaraščius.
-

